

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Memorias del Programa de Redes de investigación en docencia universitaria

Convocatoria
2021-22

Memòries del Programa de Xarxes de investigació en docència universitària

Convocatòria
2021-22

Satorre Cuerda, Rosana (Coordinación)
Menargues Marcilla, María Asunción; Díez Ros, Rocío; Pellín Buades, Neus (Eds.)

UA

UNIVERSITAT D'ALACANT
UNIVERSIDAD DE ALICANTE

Vicerectorat de Transformació Digital
Vicerrectorado de Transformación Digital
Institut de Ciències de l'Educació
Instituto de Ciencias de la Educación

Memorias del Programa de Redes de investigación en docencia universitaria. Convocatoria 2021-22 / Memòries del Programa de Xarxes d'investigació en docència universitària. Convocatòria 2021-22

Organització: Institut de Ciències de l'Educació (Vicerectorat de Transformació Digital) de la Universitat d'Alacant/ Organización: Instituto de Ciencias de la Educación (Vicerrectorado de Transformación Digital) de la Universidad de Alicante

Edició / Edición: Rosana Satorre Cuerda (Coord.), Asunción Menargues Marcilla, Rocío Díez Ros, Neus Pellin Buades

Revisió i maquetació: ICE de la Universitat d'Alacant/ Revisión y maquetación: ICE de la Universidad de Alicante

Primera edició / Primera edición: desembre 2022

© De l'edició/ De la edición: Rosana Satorre Cuerda, Asunción Menargues Marcilla, Rocío Díez Ros & Neus Pellin Buades

© Del text: les autores i autors / Del texto: las autoras y autores

© D'aquesta edició: Universitat d'Alacant / De esta edición: Universidad de Alicante

ice@ua.es

Memorias del Programa de Redes de investigación en docencia universitaria. Convocatoria 2021-22 / Memòries del Programa de Xarxes d'investigació en docència universitària. Convocatòria 2021-22

© 2022 by Universitat d'Alacant / Universidad de Alicante is licensed under CC BY-NC-ND 4.0

ISBN: 978-84-09-45382-5

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. / Cualquier forma de reproducción, distribución, comunicación pública o transformación de esta obra sólo puede ser realizada con la autorización de sus titulares, salvo excepción prevista por la ley. Diríjase a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necesita fotocopiar o escanear algún fragmento de esta obra.

Producció: Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat d'Alacant / Producción: Instituto de Ciencias de la Educación (ICE) de la Universidad de Alicante

Aquesta publicació s'ha fet seguint les directrius d'accessibilitat UNE-EN 301549:2020 / Esta publicación se ha hecho siguiendo las directrices de accesibilidad UNE-EN 301549:2020.

EDITORIAL: Les opinions i continguts dels treballs publicats en aquesta obra són de responsabilitat exclusiva de les autores i dels autors. / Las opiniones y contenidos de los trabajos publicados en esta obra son de responsabilidad exclusiva de las autoras y de los autores.

50. Diversificació de llenguatges i flexibilitat en la transmissió de coneixement i d'informació amb la introducció de recursos TIC i TAC en (17524) Didàctica de la Llengua Catalana per a l'Educació Primària (codi 5566)

María Ángeles Herrero Herrero; Josep Maria Baldaquí Escandell; Francesc X. Llorca Ibi; Vicent Brotons Rico; Concepción Alcaraz Ruiz

mangels.herrero@ua.es

josep.baldaqui@ua.es

francesc.llorca@ua.es

vicent.brotons@ua.es

inma.alcaraz@ua.es

Departament de Filologia Catalana

Universitat d'Alacant

Resum (Abstract)

El projecte d'innovació educativa proposat s'ha desenvolupat en el si de (17524) Didàctica de la Llengua Catalana per a l'Educació Primària, una assignatura del segon curs per a la formació de futures i futurs mestres del Grau de Primària. Aquesta proveeix les competències professionals necessàries per a la formació en didàctica de la llengua i de la literatura catalanes (com a L1 o com a L2), tot emfatitzant que l'ensenyament-aprenentatge es produeix en el marc de programes educatius plurilingües. El nostre objectiu ha estat la millora en l'activitat docent respecte a la diversificació de llenguatges i la flexibilitat en la transferència de coneixement mitjançant la introducció de recursos TIC i TAC per a la realització de les pràctiques de l'avaluació formativa. L'actuació docent s'ha adherit a les Pautes sobre el Disseny Universal per l'Aprenentatge (DUA) (*Versió 2.0, Traducció al català*, Novembre 2015). L'ús de les noves tecnologies ha esdevingut substancial per dotar d'una gamma àmplia de possibilitats en l'oferiment de la informació i del lliurament del resultat dels treballs pràctics. Alhora, ens ha permès crear entorns virtuals d'aprenentatge flexibles, fomentar l'aprenentatge significatiu, reflexiu i cooperatiu, i ha afavorit el desenvolupament de la consciència metalingüística i l'esperit crític de l'alumnat.

Paraules clau: diversificació de llenguatges, DUA, didàctica, llengua catalana, Educació Primària

1. Introducció

El projecte d'innovació DIVERSIFICACIÓ DE LLENGUATGES I FLEXIBILITAT EN LA TRANSMISSIÓ DE CONEIXEMENT I INFORMACIÓ AMB LA INTRODUCCIÓ DE RECURSOS TIC I TAC EN (17524) DIDÀCTICA DE LA LLENGUA CATALANA PER A L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA (Codi 5566) s'ha desenvolupat en el si de (17524) [Didàctica de la Llengua Catalana per a l'Educació Primària](#). Es tracta d'una assignatura obligatòria del segon curs per al Grau en Mestre/a en Educació Primària de la Universitat d'Alacant, que s'ha impartit de forma presencial en el primer semestre del curs 2021-22 a càrrec del professorat que forma part del grup de treball de la xarxa.

L'objectiu de l'assignatura és proveir les competències professionals necessàries per a la formació dels futurs i futures mestres en didàctica de la llengua i de la literatura. De fet, els seus continguts se centren en la

didàctica de la llengua catalana (com a L1 o com a L2), posant l'atenció que l'ensenyament-aprenentatge de la llengua i de la literatura catalanes es produeix en el marc de programes educatius plurilingües.

El nostre anhel ha estat, fonamentalment, la millora en l'activitat docent respecte a la diversificació de llenguatges i la flexibilitat en la transferència de coneixement mitjançant la introducció de recursos de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació i, més concretament, de les Tecnologies de l'Aprenentatge i del Coneixement per a la realització de les pràctiques, que corresponen al 60% de la nota final de l'assignatura dins de l'avaluació formativa (i és el resultat de l'avaluació de la participació i els treballs realitzats durant les activitats formatives presencials i dels treballs realitzats en les activitats formatives no presencials).

1.1 Problema o qüestió específica de l'objecte d'estudi

Arran de l'experiència viscuda durant el curs 2020-21 amb la necessària –i obligatòria– creació d'entorns virtuals per a vehicular l'ensenyament, vam ser conscients que calia fer una actualització de les pràctiques –individuais i/o grupals– que són demanades a l'alumnat durant els mesos que s'imparteix l'assignatura. La revisió s'havia de dur a terme dins de l'avaluació formativa per tal d'acomodar-les a l'ús d'una metodologia proactiva i afavorir l'aprenentatge significatiu, la motivació i l'interés en tot el procés de realització dels treballs mitjançant l'ús de les TIC i l'anàlisi de les TAC. També volíem incidir en la idea d'incorporar nous llenguatges dins del marc de la presencialitat. Era, doncs, una resposta a la multiplicitat de maneres de vehicular el coneixement i d'oferir alternatives (tant de forma tradicional com innovadora adaptada a les noves tecnologies) a l'hora de presentar la informació a l'alumnat tant amb l'ús de materials impresos com de materials digitals.

1.2 Revisió de la literatura

L'avaluació formativa de l'assignatura correspon al 60% del percentatge de la nota final. Aquest apartat és el resultat de l'avaluació de la participació i dels treballs realitzats durant les activitats formatives presencials i de les tasques realitzades en les activitats formatives no presencials. Els treballs que s'han demanat (durant el primer semestre) han estat, a grans trets, els següents:

1. Realització d'unitat didàctica de l'assignatura "Valencià: Llengua i Literatura" per a l'Educació Primària.
2. Realització de ressenya oral i/o escrita sobre la lectura d'una obra referida a la didàctica de la llengua i de la literatura.
3. Realització d'una memòria o portfolio de les pràctiques.
4. Realització d'activitats de Moodle de l'assignatura (implementació d'aula inversa a partir dels continguts teòrics).
5. Pràctiques de classe (cinc activitats que s'exposaran en l'apartat 2.3).

1.3 Propòsits i objectius

La finalitat principal del projecte era revisar i actualitzar el conjunt de les pràctiques que es plantejaven dins de l'avaluació formativa de l'assignatura (17524) DLCEP en el marc d'una docència en format presencial, i adaptades a l'ús de les TAC. Volíem oferir i proporcionar flexibilitat en les maneres de produir i d'oferir la informació de cadascuna de les pràctiques i del tema al qual estaven lligades. La dita revisió i l'actualització dels treballs, enteses com a una evolució de les pràctiques que ja es duien a terme en cursos anteriors, incidien fonamentalment en quatre punts:

- Com les oferiríem a l'alumnat.
- Com les realitzaríem.
- Com les presentarien.
- Com les avaluaríem.

La xarxa sol·licitada ha respost de forma directa a la línia de participació "Desenvolupament i implementació de metodologies basades en l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), o les Tecnologies de l'Aprenentatge i la Comunicació (TAC), que fomenten les Competències Digitals de docents i/o estudiants". Al mateix temps, buscàvem fomentar un aprenentatge reflexiu, col·laboratiu i participatiu.

Els objectius que preteníem aconseguir respecte a la nostra actuació educativa eren els següents:

1. Revisar i actualitzar les pràctiques de l'avaluació formativa de l'assignatura (17524) DLCEP de caràcter presencial.
2. Crear o dissenyar pràctiques noves que permeteren augmentar la motivació i l'interés personal i treballar l'actitud de l'alumnat per la diversitat lingüística i multicultural, és a dir, que s'emmarcaren en el context educatiu plurilingüe.
3. Optimitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge des de la doble perspectiva del docent/discent.
4. Aplicar la totalitat de les pràctiques proposades.
5. Millorar l'experiència educativa a través de l'ús de les noves tecnologies i les Tecnologies de l'Aprenentatge i el Coneixement.
6. Crear nous entorns d'aprenentatge a través de plataformes (Moodle) per a la implementació de l'aula inversa.
7. Oferir entorns flexibles d'aprenentatge per a atendre la variabilitat dels discents.
8. Proporcionar diversitat d'expressions en la realització de les pràctiques de l'avaluació formativa.
9. Desenvolupar l'anàlisi i l'esperit crític quant a l'ús de les Tecnologies de l'Aprenentatge i el Coneixement.
10. Estimar els progressos de l'alumnat a través dels resultats de les pràctiques actualitzades respecte a cursos anteriors (implementació de qüestionaris en UACloud).
11. Valorar i ponderar la pròpia experiència docent (*focus group*) quant al procés d'elaboració, implementació i avaluació de les pràctiques proposades a l'alumnat durant el procés de realització i en finalitzar-les amb les qualificacions obtingudes pels discents.

2. Mètode

2.1. Descripció del context i dels participants

L'assignatura s'ha impartit durant el primer semestre del període lectiu de forma presencial (4 hores a la setmana repartides en dos dies, això és, dilluns i dimecres) des de setembre fins a les vacances de Nadal. Per tant, el pla de treball es va posar en marxa amb el començament del curs acadèmic.

És una assignatura obligatòria del 2n curs del Grau de Mestre/a d'Educació Primària, la responsabilitat de la qual recau en el Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant. Té un total de 6,00 crèdits ECTS (crèdits teòrics: 1,20; crèdits pràctics: 1,20; càrrega no presencial: 3,60). Compta amb 9 grups d'alumnes, repartits en 5 de matí i 4 de vesprada. Aquest curs ha comptat amb un total de 414 matriculats (245 matí + 169 vesprada). Els grups són nombrosos (el grup amb més alumnat ha estat el Grup 2 amb 56 alumnes; i els grups amb menys alumnat han estat el Grup 4 ARA i el Grup 9, amb 31 matriculats, respectivament). L'assignatura compta amb un total de 6 docents (2 professores i 4 professors). Una bona part del professorat de l'assignatura ha format part de la Xarxa proposada, i cal destacar que en la seua majoria té una dilatada experiència en l'ensenyament i la didàctica de la llengua i de la literatura catalanes.

2.2. Instrument

El projecte d'innovació es va desenrotllar com a experiència docent mitjançant el (re)disseny de les pràctiques de treball per a l'alumnat de (17524) DLCEP amb l'aplicació de nous llenguatges amb què transmetre la informació per part dels docents i amb què els discents havien de produir-les i presentar-les en les sessions setmanals dedicades a les hores de pràctica.

Per tal d'atendre les necessitats dels aprenents i l'adaptabilitat en la transmissió de coneixement i d'informació per a la realització dels treballs ens hem basat en els plantejaments del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA). Entenem el DUA com un enfocament basat en la investigació per al disseny del currículum, una metodologia inclusiva que ofereix flexibilitat per respondre a la diversitat d'alumnes perquè puguin accedir als coneixements, als materials, plenament implicats i motivats, i que progressen en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge en igualtat d'oportunitats. Així doncs, la millora en l'activitat docent de l'assignatura quant a la diversificació de llenguatges i

d'actuacions per adaptar-les a les necessitats dels aprenents i la flexibilitat en la transmissió de coneixement i d'informació amb la introducció de recursos TIC i TAC per la realització dels treballs proposats a l'alumnat al llarg del quadrimestre responia a una sèrie de "Pautes sobre el Disseny Universal per l'Aprenentatge (DUA)" (Traducció al català, Versió 2.0. M. Dalmau Montalà, I. Sala Bars i M. Llinares Fité. Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport Blanquerna. Universitat Ramon Llull: Barcelona, Novembre de 2015). Les pautes centrades a proporcionar múltiples maneres de representació (facilitar diverses opcions per a la percepció, de llenguatge i per a la comprensió), i a proporcionar múltiples maneres per a l'acció i l'expressió (oferir diverses opcions per a l'expressió i la comunicació i per captar l'interès de l'alumnat) són premisses que pretenem implementar amb la realització de les pràctiques de l'avaluació formativa. Per tant, vam comptar amb la provisió de formats diversos amb materials impresos i materials digitals (mitjans visuals i auditius). Aquests últims permetien una personalització de l'*input* i donaven la versatilitat idònia per a treballar diferents propostes didàctiques.

El pla de treball va passar per una sèrie de fases destinades al plantejament i l'anàlisi de l'estat de la qüestió, les necessitats d'actuació del professorat en cada moment, el disseny i la renovació de les pràctiques, la seua presentació i aplicació a l'aula, l'avaluació, la recollida de dades, opinions, actituds i qualificacions, i la reflexió de l'actuació docent i les propostes de millora per al pròxim curs. El procés de desenrotllament del projecte quant a la seua temporització va passar per una sèrie de fases:

1a fase. Anàlisi de l'experiència docent i dels resultats de les pràctiques implementades durant els cursos anteriors. Posada en comú de les reflexions pel professorat de l'assignatura.

2a fase. Actualització i (re)disseny de les pràctiques proposades. Repartiment de les tasques entre els membres del grup de treball.

3a fase. Implementació en entorn presencial de les pràctiques amb la combinació d'entorns tecnològics i virtuals.

4a fase. Elaboració i resposta de qüestionaris per a arrebregar dades de l'experiència docent i de l'opinió de l'alumnat en plena fase de realització de les diferents pràctiques.

5a fase. Confecció d'un qüestionari final destinat a l'alumnat per tal de conèixer la seua opinió una vegada vam finalitzar el període d'avaluació formativa.

6a fase. Recollida de les qualificacions i dels resultats finals de totes les pràctiques implementades.

7a fase. Posada en comú amb el professorat (*focus group*) quant als resultats obtinguts. Anàlisi de les dades arreplegades. Plantejament de propostes de millora de cara al pròxim curs.

8a fase. Redacció de la memòria final i preparació de la comunicació oral per a les XARXES-INNOVAESTIC 2022 (celebrades del 13 al 15 juliol de 2022 amb la presentació de la comunicació oral a càrrec dels membres de l'equip de la xarxa: W24088 "Diversificació de llenguatges i flexibilitat en la transferència de coneixement i d'informació en Didàctica de la Llengua Catalana per a l'Educació Primària", 14 de juliol de 2022, taula 7: Metodologies d'ensenyament i aprenentatge).

2.3. Descripció de l'experiència / Procediment

Els membres del projecte d'innovació han centrat el seu treball a optimitzar la pròpia activitat docent, més concretament, en:

- L'adequació en el procés de revisió, actualització i nou disseny de les pràctiques.
- La conveniència de creació de noves pràctiques (relat de vida lingüística) i a l'aplicació de l'aula inversa.
- La incorporació de nous entorns virtuals per a implementar-les (Moodle, Google Drive i Forms, Qüestionaris d'UACloud, etc.).
- La cohesió del conjunt de les pràctiques plantejades.
- La temporalització idònia de l'avaluació formativa per la multiplicitat de recursos TIC i TAC emprats.
- La consecució de resultats positius quant a la transferència d'informació i de l'assoliment del coneixement per part de l'alumnat.
- L'aparició de dificultats en el procés de dissenys, en la transmissió de la

informació i/o en l'avaluació.

-L'adaptació personal a entorns de treball amb multiplicitat de llenguatges.

L'alleugeriment del contingut i la flexibilitat en el procés de realització de les pràctiques es va dur a terme mitjançant l'ús d'un ventall ampli de recursos. Espais virtuals com Moodle, Qüestionaris d'UACloud, Google Drive, PowerPoint, Prezi, Canva, Genially, entre d'altres apps (Loom, Pencil Photo Sketch, Adobe Photoshop, etc.) van ser emprats tant pel grup docent (per a explicar les pràctiques) com per l'alumnat (per a la seua realització).

La proposta responia a l'obligada adaptació als nous entorns educatius i al maneig d'eines digitals (processadors de textos, materials virtuals, webs, apps, blogs, etc.) que els i les estudiants empen cada dia dins i fora del seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

Detallem les pràctiques de l'avaluació formativa demanades al llarg dels mesos d'impartició de l'assignatura:

1. Realització en grup d'una unitat didàctica de l'assignatura "Valencià: Llengua i Literatura" per a l'Educació Primària.
2. Realització individual o grupal (2 o 3 persones) d'una ressenya oral i/o escrita sobre la lectura d'una obra referida a la didàctica de la llengua i de la literatura.
3. Realització individual d'una memòria o portfolio de les pràctiques.
4. Realització individual d'activitats de Moodle (implementació d'aula inversa en els continguts del Tema 2. Aspectes psicolingüístics i sociolingüístics de l'educació plurilingüe i del Tema 4. Metodologia de l'educació plurilingüe)
5. Pràctiques de classe:
 - a) relat de vida lingüística (activitat individual i grupal);
 - b) adaptació de model de llengua a través d'endevinalles (grupal);
 - c) anàlisi del vídeo "La immersió és possible" i creació d'una seqüència didàctica per al treball de la llengua oral (grupal);
 - d) anàlisi i presentació d'un recurs TAC per al treball de la llengua i la literatura en Educació Primària (grupal);
 - e) anàlisi d'una unitat didàctica d'Educació Primària del manual de textos de

l'alumnat i del professorat (grupal).

Per a poder avaluar la percepció de l'alumnat respecte al seu treball en l'avaluació formativa, a banda dels resultats numèrics obtinguts en l'avaluació de cadascuna de les pràctiques (puntuades de l'1 al 10), vam confeccionar un qüestionari amb 36 preguntes que reproduïm tot seguit:

Qüestionari sobre les pràctiques de Didàctica de la Llengua Catalana per a l'Educació Primària (17524). Curs 2021-2022. Al llarg del desenvolupament de l'assignatura (17524) Didàctica de la Llengua Catalana per a l'Educació Primària, impartida en el primer quadrimestre, heu realitzat diverses pràctiques que estan íntimament lligades a la teoria i que vos serviran en la vostra futura pràctica docent. L'ús de les TIC i les TAC, la multiplicitat de recursos i la diversitat de formes de transmetre la informació són alguns dels principals objectius que ens havíem proposat al llarg del curs. Ara vos demanem que valoreu la vostra experiència en la realització de les diferents pràctiques plantejades en l'avaluació formativa. Les vostres respostes serviran per a millorar la pràctica docent. El professorat de l'assignatura vos agraïm de bestreta que contesteu aquest qüestionari.

Avalua de l'1 al 5 cada pregunta (1 representa estar absolutament en desacord i 5 totalment d'acord).

- 1.- L'ús de les TIC i les TAC és necessari per al procés d'aprenentatge en els estudis del grau de Mestre/a.
- 2.- L'ús de les TIC i les TAC en les pràctiques m'ha generat motivació i ha afavorit la ludificació en el meu procés d'aprenentatge.
- 3.- La diversificació en la transmissió de la informació i l'ús de multiplicitat de recursos a l'aula ha sigut important en el meu procés d'aprenentatge.
- 4.- L'ús de les TIC i les TAC m'ha permès aconseguir els objectius proposats amb millors resultats que amb una proposta més tradicional.
- 5.- Les pràctiques proposades m'han generat idees que podré fer servir en el meu futur treball com a docent.
- 6.- Considere que treballar amb portàtils o tauletes tàctils a classe és adequat.
- 7.- Les pràctiques realitzades al llarg de l'assignatura han sigut significatives.

8.- En el meu futur treball com a docent podré usar les pràctiques realitzades.

9.- Amb quina de les següents aplicacions et sents més còmode/a per a realitzar i presentar les pràctiques de l'assignatura?

10.- En el cas que en la pregunta anterior hages marcat l'opció "Altres", digues quina és l'aplicació que prefereixes:

Avalua de l'1 al 5 cada pregunta (1 representa estar absolutament en desacord i 5 totalment d'acord; si no has realitzat alguna pràctica, marca 0).

11.- A partir de l'experiència al llarg de l'assignatura, valore que la creació de pòsters o infografies per a la presentació oral de les pràctiques és important.

12.- La realització del relat de vida lingüística m'ha resultat interessant.

13.- Considere important l'ús de diferents aplicacions digitals en l'elaboració de la pràctica sobre el relat de vida lingüística.

14.- Estic satisfet/a amb el resultat del relat de vida lingüística.

15.- Considere que el relat de vida lingüística és idoni per al treball de la reflexió sobre el paper de les llengües en la meua vida i en la de la resta de companys i companyes.

16.- És molt possible que utilitze la pràctica del relat de vida lingüística (amb les modificacions necessàries) amb al meu futur alumnat.

17.- Valore de manera positiva la meua experiència d'aula inversa a través de les activitat realitzades en Moodle dels temes 2 i 4 de l'assignatura.

18.- La realització de la pràctica sobre el model de llengua m'ha resultat interessant.

19.- Considere important l'ús de diferents aplicacions digitals en l'elaboració de la pràctica sobre el model de llengua.

20.- La realització de la pràctica sobre els recursos TAC m'ha resultat interessant.

21.- Considere important l'ús de diferents aplicacions digitals en l'elaboració de la pràctica sobre els recursos TAC.

22.- La realització de la pràctica sobre el vídeo "La immersió és possible" m'ha

resultat interessant.

23.- Considere important l'ús de diferents aplicacions digitals en l'elaboració de la pràctica sobre el vídeo "La immersió és possible".

24.- La realització de la pràctica sobre l'anàlisi d'una unitat didàctica m'ha resultat interessant.

25.- Considere important l'ús de diferents aplicacions digitals en l'elaboració de la pràctica sobre l'anàlisi de la unitat didàctica.

26.- La realització d'una ressenya oral i/o escrita o un bibliotràiler sobre una obra de didàctica de la llengua i/o la literatura m'ha resultat interessant.

27.- Considere important l'ús de diferents aplicacions digitals en l'elaboració de la ressenya o el bibliotràiler.

28.- La realització de la memòria final de les pràctiques m'ha resultat interessant.

29.- L'elaboració d'una proposta didàctica de l'assignatura Valencià: Llengua i Literatura per a l'educació primària m'ha resultat interessant.

30.- Considere important l'ús de diferents aplicacions digitals en l'elaboració d'una proposta didàctica de l'assignatura Valencià: Llengua i Literatura per a l'educació primària.

Avalua de l'1 al 5 cada enunciat (1 representa un valor mínim i 5 un valor màxim).

31.- Amb la realització de les pràctiques de l'assignatura, les meues habilitats comunicatives en valencià han millorat:

32.- Considere que el treball de les pràctiques en grup és necessari.

33.- Estic satisfet quant al treball en el meu grup.

Per acabar, contesta aquestes tres preguntes breus:

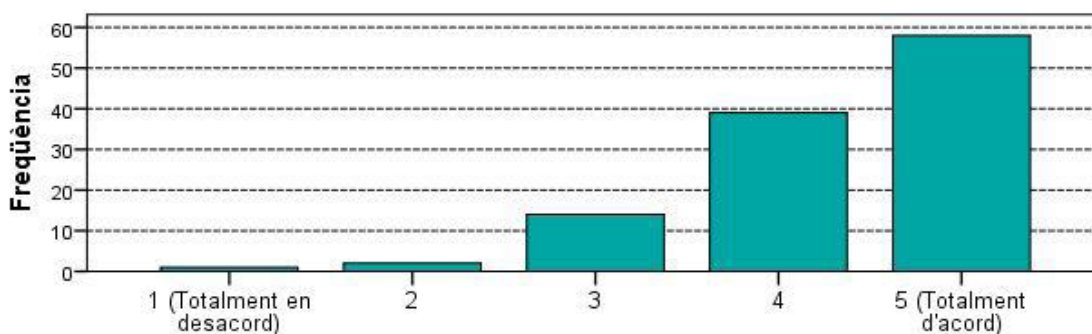
34.- Indica quina ha estat la pràctica que més t'ha motivat la seua realització.

35.- Indica quina pràctica consideres que és més útil per al teu procés d'aprenentatge.

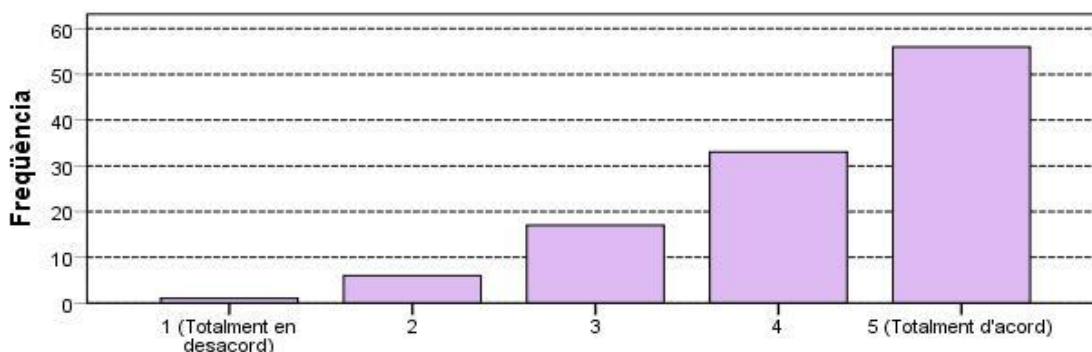
36.- Si vols fer algun comentari o observació sobre alguna de les pràctiques realitzades o fer algun suggeriment, pots fer-ho a continuació.

Aquest qüestionari es va realitzar a partir de l'app "Qüestionaris" d'UACloud i va deixar a disposició de l'alumnat perquè el responguera des de l'últim dia de docència de l'assignatura fins al final dels període d'exàmens de la convocatòria ordinària (C2) de gener de 2022.

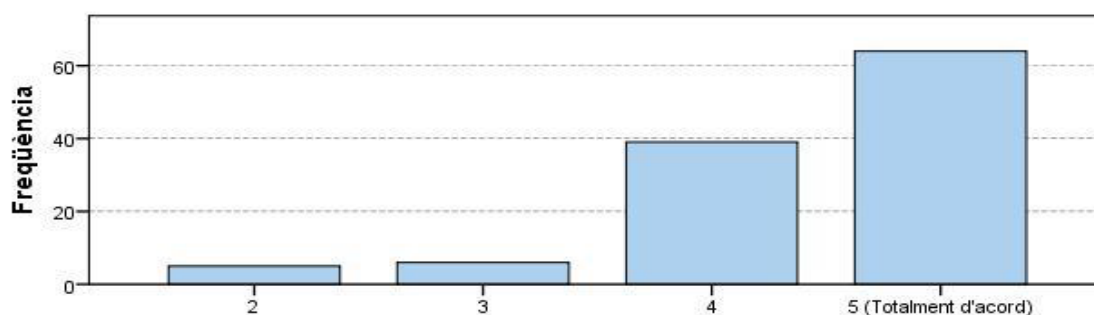
3. Resultats

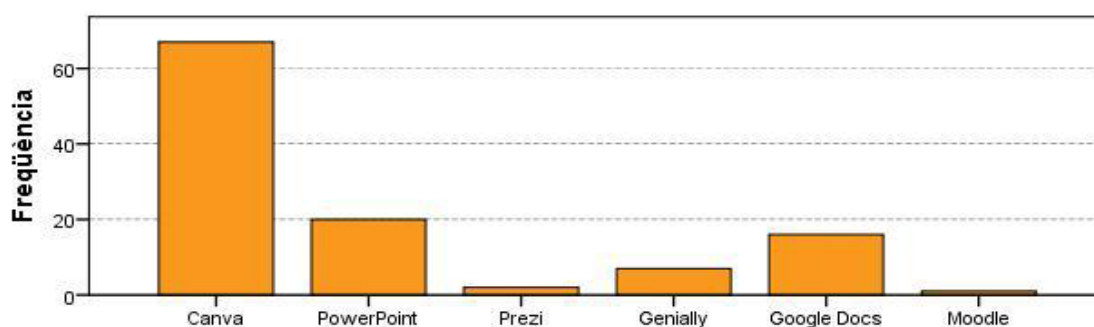
Gràfic 1. L'ús de les TIC i les TAC en les pràctiques ha generat motivació i ha afavorit la ludificació en el procés d'aprenentatge de l'alumnat

Gràfic 2. La diversificació en la transmissió de la informació i l'ús de multiplicitat de recursos a l'aula ha sigut important en el procés d'aprenentatge

Gràfic 3. L'ús de les TIC i les TAC ha permès aconseguir els objectius proposats amb millors resultats que amb una proposta més tradicional

Gràfic 4. Aplicacions amb què més còmodes s'ha sentit l'alumnat per a realitzar i presentar les pràctiques de l'assignatura

Hem reproduït mitjançant uns gràfics els resultats de les preguntes 2, 3, 4 i 9 del qüestionari contestat per un centenar dels alumnes matriculats aquest curs en l'assignatura. Considerem que aquestes quatre respostes evidencien amb escreix i resumeixen de forma pertinent els resultats positius de la posada en pràctica dels objectius que preteníem amb el desenvolupament de la xarxa.

4. Conclusions

En la nostra proposta de treball partíem del desig de millora de la pràctica educativa, tot tenint present que som el professorat d'una assignatura que se centra en l'ensenyament de la didàctica –en llengua catalana– per a la formació de futures i futurs mestres. A més a més, érem conscients de la necessitat i l'obligatorietat d'adaptació a entorns virtuals flexibles arran el canvi d'escenari

a causa de la pandèmia, cosa que ens va dur a replantejar la nostra actuació respecte a com oferíem les pràctiques al nostre alumnat i a millorar la seua experiència formativa.

El manteniment de les pràctiques plantejades en cursos anteriors corresponents a l'avaluació formativa de l'assignatura, i la creació de noves activitats que pogueren completar-la, ens va valdre per adaptar-les a un nou disseny –polivalent– tant en la forma com en la concreció dels continguts. Hem apostat per la flexibilitat en el procés d'elaboració com en la presentació i el format final, la diversificació en els llenguatges amb la introducció de l'ús d'eines TIC i l'anàlisi de recursos TAC (portals web, apps, etc.) al servei de la didàctica en llengua i literatura per a Primària. Aquests recursos ens han proporcionat la versatilitat idònia per a ajustar-nos a les exigències de l'ensenyament superior.

Els resultats finals de l'avaluació formativa ens indiquen que el nou disseny de les pràctiques i la introducció de nous llenguatges i metodologies s'han traduït en un ensenyament més efectiu. La majoria de l'alumnat matriculat ha superat adequadament la part pràctica de l'assignatura, la mitjana del percentatge dels grups ha estat al voltant d'un 97%, i de forma notable. Els resultats obtinguts en el qüestionari d'opinió de l'alumnat han mostrat també com la resposta de l'alumnat ha estat positiva. Per tant, el treball progressiu dins i fora de l'aula ha facilitat l'aconseguitment de l'avaluació formativa sense excessius problemes i entrebancs (tot donant l'opció d'un sistema d'avaluació alternativa en els casos en què hi havia aprovat un contracte individual d'aprenentatge que no permetera assistir de forma regular a classe).

El qüestionari contestat per l'alumnat il·lustra el grau de satisfacció respecte a l'avaluació formativa. Ha estat una forma òptima de saber com l'alumnat havia percebut la informació i si havia estat entesa tal com el professorat pretenia o han sorgit dificultats en el procés d'aprenentatge, durant la seua aplicació i/o en la realització de les pràctiques. Per una altra banda, també ens ha facilitat un mitjà efectiu per a reflexionar sobre l'experiència docent. L'anàlisi dels resultats i les qualificacions finals ens ha dut a fer un "grup de discussió" amb el professorat de l'assignatura de manera presencial. Estava dirigit a respondre sobre:

a.- Els coneixements previs del tema central de cada pràctica, el processament dels coneixements adquirits i els aspectes en què els agradaria o veuen la necessitat d'aprofundir en un futur.

b.- L'interés i la motivació que han tingut a l'hora de la realització de cadascuna de les pràctiques.

c.- El coneixement previ dels recursos TIC i TAC emprats en els diferents treballs i la idoneïtat de la seua utilització.

d.- El grau de satisfacció amb la presentació i el resultat final de cada pràctica. Preguntes com "L'ús de les TIC i les TAC és necessari per al procés d'aprenentatge en els estudis del grau de Mestre/a" (4,52/5), "L'ús de les TIC i les TAC en les pràctiques m'ha generat motivació i ha afavorit la ludificació en el meu procés d'aprenentatge" (4,36/5), "La diversificació en la transmissió de la informació i l'ús de multiplicitat de recursos a l'aula ha sigut important en el meu procés d'aprenentatge" (4,42/5) i "L'ús de les TIC i les TAC m'ha permés aconseguir els objectius proposats amb millors resultats que amb una proposta més tradicional" (4,41/5) han evidenciat que la revisió, l'actualització de les pràctiques de l'avaluació formativa i el disseny d'una nova pràctica (relat de vida lingüística) ens han permés:

1. Optimitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge.
2. Augmentar considerablement la motivació i l'interés personal i el treball de les actituds de l'alumnat per la diversitat lingüística i multicultural.
3. Millorar l'experiència educativa a través de l'ús de les noves tecnologies i les Tecnologies de l'Aprenentatge i el Coneixement.
4. Crear nous entorns d'aprenentatge a través de l'us de Moodle com a aula inversa (en dos dels temes del contingut teòric).
5. Oferir entorns flexibles d'aprenentatge i proporcionar diversitat d'expressions en la realització de les pràctiques per a atendre la variabilitat del nostre alumnat.
6. Desenvolupar l'esperit crític quant a l'ús de les Tecnologies de l'Aprenentatge i el Coneixement.

A més, la introducció d'una nova pràctica com ha estat el relat de vida lingüística (elaborat seguint el model multimodal de la professora de la University of Wisconsin, [Gail Prasad](#)) ha esdevingut fonamental per a dinamitzar els continguts teòrics, i ha respost a l'esperit de dotar d'una metodologia activa i innovadora en el si d'una assignatura dedicada a la didàctica de la llengua i la literatura i al treball de les actituds de respecte per la diversitat lingüística i cultural. Aquesta enllaçava directament amb un dels objectius formatius, que és el de conèixer les característiques bàsiques

del tractament de la diversitat en les classes de llengua i de la gestió de la diversitat lingüística i cultural. Igualment, ha permès fer tant un treball individual com de cooperatiu; aquest, unit al component afectiu amb la reflexió per la relació amb la primera o primeres llengües, i el procés d'aprenentatge de segones llengües, ha estat un marc idoni per a conèixer millor el nostre alumnat i a mostrar el context sociolingüístic del conjunt d'estudiants. De fet, ha estat la pràctica millor valorada quant a la generació de motivació per part de l'alumnat (42%), seguida amb la realització de la unitat didàctica (16%), per la seua utilitat en el seu procés d'aprenentatge. La resta de pràctiques plantejades responien directament al contingut temàtic de l'assignatura i l'ús de nous recursos per a revitalitzar i innovar tant el procés de realització com de presentació dels treballs, han evidenciat que l'alumnat sent una major motivació en la seua elaboració amb l'ús de recursos TIC i TAC i els ha facilitat l'obtenció d'un aprenentatge més significatiu. Açò es tradueix en una millor formació dels discent i l'èxit en els resultats del seu aprenentatge.

En definitiva, si bé l'ús de les noves tecnologies no havia estat el fi central del nostre projecte, la seua implementació –i garantir la seua accessibilitat–, ha esdevingut fonamental per a dotar d'una gamma important de possibilitats la manera en què hem facilitat la informació a l'alumnat i com aquest ha realitzat, presentat i lliurat cada pràctica. Tenint en compte que a hores d'ara els i les alumnes necessiten desenvolupar tota una sèrie de competències dins del marc educatiu en general, i en l'àmbit de la didàctica en particular, és una necessitat de primer ordre en l'ensenyament superior oferir diferents opcions tant tecnològiques com de tradicionals que els ajuden en la seua formació com a mestres.

5. Tasques desenvolupades en la xarxa

Els membres que han format part de la xarxa proposada pertanyen al grup docent de l'assignatura (17524) Didàctica de la Llengua Catalana per a l'Educació Primària durant el curs 2021-22. A continuació detallem l'actuació duta a terme per cadascun dels docents:

Participant de la xarxa	Tasques que desenvolupa
1. M. Ángeles Herrero Herrero	Coordinació de la xarxa. Desenvolupadora del projecte. Creació, revisió i implementació de pràctiques. Creació de qüestionaris. Estudi i anàlisi de resultats
2. Josep M. Baldaquí Escandell	Desenvolupador del projecte. Creació, redacció, revisió i implementació de pràctiques. Creació de qüestionaris. Recollida i anàlisi de resultats.
3. Francesc X. Llorca Ibi	Desenvolupador del projecte. Creació, redacció, revisió i implementació de pràctiques. Estudi i anàlisi de resultats.
4. Vicent Brotons Rico	Desenvolupador del projecte. Creació, redacció, revisió i implementació de pràctiques. Estudi i anàlisi de resultats.
5. Inmaculada Alcaraz Ruiz	Desenvolupadora del projecte. Creació, redacció, revisió i implementació de pràctiques. Estudi i anàlisi de resultats.

6. Referències bibliogràfiques

Alba Pastor, C., Sánchez Serrano, J. M. i Zubillaga del Río, A. (2011), *Diseño Universal para el Aprendizaje (DUA). Pautas para su introducción en el currículo*. Obtingut de https://www.educadua.es/doc/dua/dua_pautas_intro_cv.pdf.

Dalmau Montalà, M., Sala Bars, I. i Llinares Fité, M. (2015), *Pautes sobre el Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) Text Complet (Versió 2.0). Traducció al català, Versió 2.0*, Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport Blanquerna, Universitat Ramon Llull Barcelona, Novembre de 2015.